

Reprezentativitatea organizațiilor partenerilor sociali europeni: sectorul prelucrării lemnului

Rezumat

Introducere

Scopul prezentului studiu este acela de a furniza informațiile necesare pentru încurajarea dialogului social sectorial în sectorul prelucrării lemnului. Seria de studii privind reprezentativitatea realizate de Eurofound își propune să identifice organizațiile partenerilor sociali de la nivel național și supranațional care sunt relevante pentru relațiile de muncă din anumite sectoare. Pentru a atinge aceste scopuri, studiul identifică organizațiile naționale relevante ale partenerilor sociali din sectorul prelucrării lemnului, utilizând o abordare de sus în jos (prin enumerarea membrilor afiliați asociațiilor europene), precum și o abordare de jos în sus, prin intermediul rețelei Eurofound de corespondenți europeni. Prezentul studiu include acele organizații naționale din sectorul menționat care sunt: (a) implicate în mod regulat în negocierile colective din cadrul sectorului și/sau (b) afiliate unei asociații europene a sindicatelor sau a patronatelor din sector care figurează pe lista Comisiei de organizații europene ale partenerilor sociali care trebuie consultate în conformitate cu articolul 154 din TFUE și/sau care participă la dialogul social european din acest sector.

Definirea sectorului

În cadrul prezentului studiu, sectorul prelucrării lemnului este definit în termenii nomenclatorului statistic al activităților economice din Uniunea Europeană (NACE), pentru ca rezultatele să poată fi comparate la nivel transnațional. Mai precis, prelucrarea lemnului se definește conform NACE (Rev. 2) 16 și include următoarele activități:

- 16.1 Tăierea și rindeluirea lemnului;
- 16.2 Fabricarea produselor din lemn, plută, paie și alte materiale vegetale împletite.

Context economic

Ancheta asupra forței de muncă din Uniunea Europeană (EU-LFS) pentru anul 2014 a relevat faptul că în sectorul

prelucrării lemnului din statele membre ale UE lucrează în total sub 1,5 milioane de angajați, dintre care 83 % sunt bărbați. Majoritatea lucrătorilor din această industrie sunt angajați cu normă întreagă în întreprinderi mici, cu mai puțin de 10 lucrători. Sectorul este în declin, pe de o parte din cauza scăderii constante a cererii de articole din lemn, iar pe de altă parte din cauza nivelurilor scăzute ale investițiilor, a costurilor ridicate și a concurenței produselor de import. De asemenea, sectorul a fost afectat de criza economică, iar nivelul de ocupare a forței de muncă a scăzut față de anul 2008.

Nivelul național de reprezentare a intereselor

Sindicate

În peste jumătate dintre statele membre ale UE, în sectorul prelucrării lemnului predomină un sistem de asociere pluralist. În total au fost identificate 62 de sindicate legate de acest sector, în 27 de state membre ale UE (în Malta nu există niciunul). Unsprezece state au numai câte un sindicat înregistrat în acest sector, cinci țări au câte două, alte cinci state au câte trei, în vreme ce șase țări au patru sau mai multe sindicate înregistrate în sector, alcătuind astfel un peisaj fragmentat.

În ceea ce privește densitatea sindicală, ratele densității sectoriale sunt disponibile doar pentru 27 din cele 62 de cazuri. Deși există diferențe considerabile între diversele țări și sindicate, statisticile arată că peste jumătate dintre sindicatele pentru care există informații disponibile înregistrează densități sectoriale reduse sau foarte reduse (sub 10 %).

Organizații patronale

De partea angajatorilor, au fost identificate în sector 50 de organizații patronale, în 25 de state membre ale UE (în Bulgaria, Malta și Polonia nu există nicio organizație patronală înregistrată în sector). Zece țări

au câte o singură organizație patronală, nouă țări au câte două, patru țări au câte trei, iar două state au câte patru sau mai multe organizații.

În ceea ce privește densitatea sectorială a organizațiilor patronale, aceasta este redusă, o singură organizație înregistrând o densitate sectorială a întreprinderilor de peste 50%. În cazurile în care există informații disponibile cu privire la ambele tipuri de densități (28 de cazuri), densitatea sectorială a întreprinderilor tinde să fie mai scăzută decât cea a angajaților. Acest fenomen se observă în 21 dintre cele 28 de cazuri și ar putea indica o tendință de asociere ușor mai accentuată în rândul întreprinderilor mai mari decât în rândul celor de dimensiuni mai mici.

Negocieri colective

Zece dintre cele 20 de țări pentru care există date disponibile înregistrează rate ridicate de acoperire pentru negocierile colective, de peste 80%; în trei state, aceste rate variază între 50% și 70%; iar cinci țări înregistrează rate foarte scăzute de acoperire pentru negocierile colective – sub 15%. În sfârșit, în Estonia și Malta nu există deloc negocieri colective sectoriale. Cel mai puternic factor care explică ratele ridicate de acoperire pentru negocierile colective este predominanța negocierilor multipatronale. În mod analog, cele mai reduse rate de acoperire se explică prin predominanța negocierilor unipatronale.

Nivelul european de reprezentare a intereselor

În țările examinate, EFBWW (European Federation of Building and Woodworkers in the EEC – Federația Europeană a Lucrătorilor din Construcții și Prelucrarea Lemnului) are 34 de membri afiliați direct, iar 31 dintre aceștia participă la negocieri colective sectoriale.

CEI-Bois (Confederația europeană a industriilor de prelucrare a lemnului) are 19 afiliați în sector, situați în 16 țări, iar 16 dintre aceștia sunt implicați în negocieri colective sectoriale.

Criterii de reprezentativitate

Conform deciziei Comisiei anexate la Comunicarea COM(98) 322 final, organizațiile eligibile pentru consultare trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

(a) aparțin unor sectoare sau categorii specifice și sunt organizate la nivel european; (b) constau în organizații care sunt parte integrantă și recunoscută a structurilor de parteneriat social ale statelor membre, au capacitatea de a negocia acorduri și reprezintă mai multe state membre; (c) au structuri adecvate care asigură participarea lor eficientă la lucrările comitetelor.

Cel de-al treilea criteriu de reprezentativitate la nivel european se referă la capacitatea organizațiilor de a negocia în numele membrilor lor și de a încheia „raporturi contractuale, inclusiv acorduri” (articolul 155 din TFUE) – cu alte cuvinte, capacitatea de a se angaja ele însele și de a-i angaja pe afiliații naționali.

EFBWW și CEI-Bois au reglementat acest aspect printr-un „Memorandum de înțelegere privind angajarea în dialogul social” (17 iunie 1994). Conform articolului 2 din memorandum, „ambele părți pleacă de la prezumția că declarațiile finale și/sau cu caracter obligatoriu vor fi aprobate de organizațiile membre respective, înainte de a fi utilizate public”.

În consecință, EFBWW și CEI-Bois dețin mandate *ad-hoc* de negociere în numele membrilor, însă trebuie să consulte organizațiile membre înainte de a adopta o declarație cu caracter obligatoriu.

Alte organizații de la nivel european

Examinarea afilierii sindicatelor naționale incluse în studiu arată că numai una dintre organizațiile europene menționate aici reprezintă cel puțin trei țări: organizația sindicală europeană IndustriAll, care este prezentă în șase țări. Prezența acestei organizații reflectă suprapunerea domeniilor de activitate ale multor sindicate, deoarece organizația nu susține că ar atrage sindicatele din sectorul prelucrării lemnului.

O examinare similară a asociațiilor naționale patronale/de întreprinderi arată că unele dintre ele sunt afiliate la alte asociații europene decât CEI-Bois: Federația europeană a fabricanților de panouri (EPF), Uniunea europeană a mobilei (UEA) și Confederația europeană a industriei mobilei (EFIC). După cum indică analiza de jos în sus, EPF este prezentă în trei țări, UEA în patru și EFIC în șase. Federația EPF este o filială a CEI-Bois, iar UEA și EFIC sunt active în domeniul producției de mobilă, care nu face parte din sectorul prelucrării lemnului.

Concluzii

Analizele de sus în jos și de jos în sus ale sectorului prelucrării lemnului în cele 28 de state membre ale UE arată că organizația EFBWW (de partea angajaților) și, respectiv, organizația CEI-Bois (de partea angajatorilor) trebuie considerate ca fiind cei mai importanți reprezentanți ai angajatorilor și angajaților din acest sector la nivelul UE.

Informații suplimentare

Raportul privind *Representativeness of the European social partner organisations: Woodworking sector* (Reprezentativitatea organizațiilor partenerilor sociali europeni: sectorul prelucrării lemnului) este disponibil la adresa <http://eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/comparative-information/representativeness-of-the-european-social-partner-organisations-woodworking-sector>.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să o contactați pe dna Camilla Galli da Bino, ofițer responsabil cu informațiile, la adresa gdb@eurofound.europa.eu.